



PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen

Doelenpakket

Vak 2DA - maatschappij en welzijn

2de graad SO

Dubbele finaliteit

Specifieke vorming

Uitgangspunten

Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum

Het pedagogisch project van de school bepaalt welke accenten er worden gelegd en welke keuzes er worden gemaakt bij de opbouw van het schooleigen curriculum.

- **Eerste graad**
Het is de school die bepaalt welke eindtermen binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden. De lessen differentiatie worden ingevuld als een remediëring en een verdieping van onderdelen van de basisvorming (eindtermen) of als een verdieping in klassieke talen.
Aan de lessen van de basisopties-pakketten in het 2e jaar worden leerplandoelen van de POV leerplannen basisopties-pakketten gekoppeld.
- **Tweede/derde graad**
Het is de school die bepaalt welke onderwijsdoelen, ongeacht het eindtermen, cesuurdoelen, specifieke eindtermen of onderwijsdoelen (voor de onderdelen) van de beroepskwalificatie(s) betreft, binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden.

Leerplandoelen zijn minimumdoelen

Het leerplan legt minimumdoelen vast, die resulteren in een minimum aan kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die de leerlingen moeten bereiken. Een school bepaalt zelf wat ze bovenop deze minimumdoelen aan bod wil laten komen in de lessen. Ook de onderwijsmethode kiest de school zelf.

Het leerplan gebruikt de taxonomie van Bloom

Het beheersingsniveau van elk doel wordt gekoppeld aan de taxonomie van Bloom. Op die manier hanteren de leraren een gelijkaardig begrippenkader doorheen het leerplan van de basisvorming en de leerplannen van het specifieke gedeelte. Elk leerplandoel bestaat uit een competentiegerichte formulering van het doel waarbij het handelingswerkwoord evalueerbaar gedrag uitdrukt. De volgende handelingswerkwoorden, onderverdeeld in zes categorieën, komen voor:

- **Onthouden**
De leerling onthoudt het materiaal zoals het gepresenteerd is. Het gebruikte werkwoord is herkennen.
- **Begrijpen**
De leerling voegt iets toe aan kennis (een eigen voorbeeld geven), voert een bewerking uit op kennis (een logische conclusie afleiden) of legt verbanden tussen voorkennis en nieuwe kennis (een oorzaak-gevolg relatie geven). Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: aanvullen, beschrijven, bespreken, illustreren, relaties leggen tussen, onderbouwen, onderscheiden, ordenen, toelichten, verklaren, vergelijken, verwoorden, ...
- **Toepassen**
De leerling voert oefeningen uit of lost problemen op. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beheren, bepalen, berekenen, demonstreren, gebruiken, hanteren, handelen, herleiden, lokaliseren, oplossen, rekenen, gedrag stellen, toepassen, uitvoeren, uitwerken,

voorstellen, ...

- Analyseren

De leerling kan een geheel verdelen in onderdelen en bestuderen hoe de onderdelen aan elkaar en aan het geheel gerelateerd zijn en hoe ze elkaar beïnvloeden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: analyseren, benoemen, beschrijven, het geven van een redenering, onderscheiden, onderzoeken, ordenen, verwerken, verwoorden, ...

- Evalueren

De leerling kan een oordeel geven en dat oordeel onderbouwen aan de hand van criteria en standaarden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beargumenteren, beoordelen, bijsturen, evalueren, maken keuzes, reflecteren, ...

- Creëren

De leerling bedenkt een alternatieve hypothese of een eigen aanpak om een taak uit te voeren of maakt nieuwe, originele producten. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: produceren, zich creatief uitdrukken, ideeën genereren, creëren, ontwerpen, ...

Status van een leerplandoel

- AEE = aanbieden / evalueren / eindverantwoordelijke

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en heeft de verplichting om dit leerplandoel mee te nemen in de evaluatie. Ingeval een AEE leerplandoel aan meerdere leraren/vakken is toegekend zal iedere leraar/vak dit leerplandoel binnen de eigen vakspecifieke context aanbieden en evalueren.

- AE = aanbieden / evalueren

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en komt samen met de eindverantwoordelijke(n) tot een gemeenschappelijke evaluatie van dit leerplandoel.

- A = aanbieden

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit met het oog op verankering van de kennis/vaardigheid/attitude zonder dit leerplandoel mee te nemen in de evaluatie. Evalueren kan enkel als de status van het leerplandoel in onderling overleg met de AEE verantwoordelijke wordt aangepast.

AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op algemene vaardigheden eigen aan de opleiding

MW01

De leerlingen hanteren een stappenplan bij het begeleiden of verlenen van zorg.

Kennis

Hanteren van een aangereikt stappenplan

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op algemene vaardigheden eigen aan de opleiding

MW02

De leerlingen passen principes ter preventie van ziekte toe.

Kennis

Maatregelen om besmetting te voorkomen - *Pro*

Screening, vaccinaties en preventieve medicatie - *Pro*

Soorten ziektepreventie - *Pro*

Ziektepreventie en gezondheidsbevordering bij baby's, peuters en kinderen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op algemene vaardigheden eigen aan de opleiding

MW03

De leerlingen passen principes voor de gezondheidsbevordering toe.

Kennis

Beweging: baby, peuter, kind - *Pro*

Gezonde voeding versus fastfood - *Pro*

Slaappatroon: baby, peuter, kind - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op algemene vaardigheden eigen aan de opleiding

MW04

De leerlingen observeren het gedrag van kinderen en volwassenen met aangereikte observatiemethoden.

Kennis

Observatiemethoden

Beheersingsniveau Bloom: analyseren



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op algemene vaardigheden eigen aan de opleiding

MW05

De leerlingen rapporteren beknopt en functioneel in functie van de opdracht.

Kennis

Kindvolgsysteem - *Pro*
Rapporteringsmethoden

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op algemene vaardigheden eigen aan de opleiding

MW06

De leerlingen gaan op een positieve en opbouwende manier om met kinderen en volwassenen volgens aangereikte criteria.

Kennis

Diversiteit van doelgroepen
Principes over omgaan met diversiteit in de kinderopvang: verschillende achtergronden, maatschappelijk kwetsbare gezinnen, kinderen met een beperking - *Pro*
Sociale, communicatieve en (ped)agogische vaardigheden
Welbevinden en betrokkenheid van kinderen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op algemene vaardigheden eigen aan de opleiding

MW07

De leerlingen voeren EHBO uit bij noodsituaties.

Kennis

EHBO-technieken - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW08

De leerlingen verzamelen informatie over de behoeften van kinderen en volwassenen na observatie en communicatie met de betrokkenen aan de hand van aangereikte technieken.

Kennis

Levensloopfasen

Ontwikkeling van baby's, peuters en kinderen in de fysieke, sociale, psychologische domeinen - *Pro*

Organisaties waarmee je in de kinderopvang samenwerkt: school, buurt - *Pro*

Sociale en communicatieve vaardigheden

Beheersingsniveau Bloom: analyseren



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW09

De leerlingen passen (ped)agogische vaardigheden toe bij het ondersteunen en begeleiden van kinderen en volwassenen.

Kennis

Levensloofasen

Ontwikkelingspsychologische domeinen

Pedagogie van baby's en peuters - *Pro*

Sociale, communicatieve en (ped)agogische vaardigheden

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW10

De leerlingen passen (ped)agogische vaardigheden toe bij het verzorgen van kinderen en volwassenen.

Kennis

Levensloofasen

Ontwikkelingspsychologische domeinen

Pedagogie van baby's, peuters en kinderen - *Pro*

Sociale, communicatieve en (ped)agogische vaardigheden

Verzorging van volwassenen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW11

De leerlingen bereiden gezonde maaltijden binnen een gezinscontext.

Kennis

Boodschappen en maaltijdbereiding: gezonde maaltijden binnen een gezinscontext

Duurzame ingrediënten: seizoensgebonden, lokaal, biologische teelt - *Pro*

Eenheidsprijzen van ingrediënten en voedingsmiddelen - *Pro*

Materialen en gereedschappen om een gezinsmaaltijd te bereiden - *Pro*

Samenstelling van een gezond ontbijt, middagmaal, avondmaal, dessert en tussendoortje - *Pro*

Traditioneel voedingspatroon versus bewerkte, geraffineerde en energierijke voedingsmiddelen - *Pro*

Vegetarische ingrediënten: eiwitvervangers, melkvervangers - *Pro*

Veiligheidsfiches en gevarensymbolen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW12

De leerlingen bedelen maaltijden.

Kennis

Begeleiding van kinderen en volwassenen aan tafel - *Pro*

HACCP-normen - *Pro*

Maaltijdbedeling - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW13

De leerlingen dragen zorg voor het woon- en leefklimaat binnen een gezinscontext.

Kennis

Zorg voor woon- en leefklimaat m.i.v. het inrichten van een stimulerende leef- (en speel)omgeving
Verluchting en ventilatie van woon- en leefklimaat - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW14

De leerlingen richten een stimulerende leef- en speelomgeving in.

Kennis

Kenmerken van bewegingsactiviteiten aangepast aan de levensfase - *Pro*
Kenmerken van een gezond activiteiten/bewegingspatroon: effecten op lichamelijk en geestelijk functioneren - *Pro*
Stimulerende leef- en (speel)omgeving

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW15

De leerlingen dragen zorg voor kledij en linnen.

Kennis

Kledinglabels/onderhoudsetiketten - *Pro*

Materialen en toestellen voor het wassen, drogen en strijken van wasgoed - *Pro*

Middelen voor het behandelen van vlekken - *Pro*

Symbolen van wasvoorschriften - *Pro*

Zorg voor kledij en linnen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW16

De leerlingen doen boodschappen binnen een gezinscontext.

Kennis

Boodschappen en maaltijdbereiding: gezonde maaltijden binnen een gezinscontext

Duurzame ingrediënten - *Pro*

Eenheidsprijzen van ingrediënten en voedingsmiddelen - *Pro*

Functie van voedingsstoffen in het menselijk lichaam - *Pro*

Voedingsstoffen - *Pro*

Traditioneel voedingspatroon versus bewerkte, geraffineerde en energierijke voedingsmiddelen - *Pro*

Plantaardige ingrediënten - *Pro*

Voedingswaarde - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW17

De leerlingen hanteren vaardigheden om het gezonde kind en de gezonde volwassene te ondersteunen bij activiteiten.

Kennis

Animatie- en spelvormen

Aspecten van anatomie en fysiologie

Levensloofasen

Ontwikkelingspsychologische domeinen

Stimuleren van de ontwikkeling (kind)

Stimulerende leef- en (speel)omgeving

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW18

De leerlingen hanteren vaardigheden om het gezonde kind en de gezonde volwassene te ondersteunen bij het toepassen van hygiënerichtlijnen.

Kennis

Aspecten van anatomie en fysiologie

Hygiënerichtlijnen - *Pro*

Levensloofasen

Ontwikkelingspsychologische domeinen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW19

De leerlingen hanteren vaardigheden om het gezonde kind te ondersteunen bij zindelijkheidstraining.

Kennis

Aspecten van anatomie en fysiologie

Levensloofasen

Materialen voor zindelijkheidstraining - *Pro*

Ontwikkelingspsychologische domeinen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW20

De leerlingen herkennen symptomen van ziek zijn bij het gezonde kind en de gezonde volwassene.

Kennis

Aspecten van anatomie en fysiologie

Levensloofasen

Ontwikkelingspsychologische domeinen

Symptomen van ziekte - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: onthouden



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW21

De leerlingen passen de vaardigheden toe bij een zorgvrager rekening houdend met de leeftijd.

Kennis

Aspecten van anatomie en fysiologie

Levensloofasen

Ontwikkelingspsychologische domeinen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Competenties gericht op specifieke vaardigheden eigen aan de opleiding

MW22

De leerlingen ondersteunen en begeleiden vrijetijdsactiviteiten die de ontwikkeling van elke levensfase stimuleren.

Kennis

Expressie en creativiteit

Levensloofasen

Ontwikkelingspsychologische domeinen

Stimuleren van de ontwikkeling (kind)

Stimulerende leef- (en speel)omgeving

Tijdsbesteding, (vrij) spel en beweging, animatie en spelvormen, ...

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Generieke competenties

GEC01

De leerlingen werken in een teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt in samenhang met een leerplandoel eigen aan de studierichting gerealiseerd.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Generieke competenties

GEC02

De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt in samenhang met een leerplandoel eigen aan de studierichting gerealiseerd.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Generieke competenties

GEC03

De leerlingen handelen economisch en duurzaam.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt in samenhang met een leerplandoel eigen aan de studierichting gerealiseerd.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Generieke competenties

GEC04

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt in samenhang met een leerplandoel eigen aan de studierichting gerealiseerd.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Vakattitudes

VAT01

De leerlingen gaan respectvol om met anderen. ° (attitudinaal)



AEE: Leerplandoel specifieke vorming beroepskwalificatie | 2DA

Vakattitudes

VAT02

De leerlingen houden het werkoppervlak ordelijk en net. ° (attitudinaal)



AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein biologie
Toegepaste fysiologie en anatomie van de mens

SV08.05

De leerlingen leggen uit hoe de mens prikkels ontvangt en verwerkt met aandacht voor werking van zenuwen en hormonen.

Kennis

Soorten prikkels: inwendige en uitwendige prikkels - *Pro*

Receptoren bij de mens - *Pro*

Delen van het centrale zenuwstelsel: hersenen, ruggenmerg - *Pro*

Zenuwcel, synaps, impuls - *Pro*

Overdracht van informatie: impulsgeleiding, impulsoverdracht en hormonale signalen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein biologie
Toegepaste fysiologie en anatomie van de mens

SV08.06

De leerlingen leggen uit dat beweging het resultaat is van een interactie tussen zenuw-, spier- en beenderstelsel.

Kennis

Reflex en gewilde beweging - *Pro*

Dwarsgestreepte en gladde spieren - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein gedragswetenschappen
Toegepaste gedragswetenschappen: psychologie

SV14.03

De leerlingen lichten determinanten van gezondheidsgedrag toe.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen



AEE: Leerplandoel specifieke vorming cesuurdoel | 2DA

Wetenschapsdomein gedragswetenschappen
Toegepaste gedragswetenschappen: psychologie

SV14.04

De leerlingen lichten de fysieke, cognitieve en socio-emotionele ontwikkeling doorheen de levensloopfasen toe.

Kennis

Fysieke ontwikkeling: (senso)motorische ontwikkeling

Cognitieve ontwikkeling: van sensomotorisch tot formeel-operationeel denken

Morele ontwikkeling

Socio-emotionele ontwikkeling: hechting en identiteit

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

